

子极面观椭圆形，赤道面观豆形，淡黄色，单裂缝，表面平坦，散生球形颗粒和缺刻状刺。

属模式： *Leptochilus axillaris* (Cav.) Kaulf. (*Acrostichum axillare* Cav.)

4 种，产于亚洲热带地区。我国有 3 种，分布于华南、西南及台湾。

分 种 检 索 表

1. 根状茎扁平，根稀疏或近无根；具环形维管束鞘；疏生鳞片，鳞片小，狭披针形。 1. 薄唇蕨 *L. axillaris* (Cav.) Kaulf.
1. 根状茎扁平或卵圆形，根密生；具环形维管束鞘和星散的厚壁组织束；密生鳞片，鳞片大，阔披针形。
 2. 不育叶长，线状椭圆形或长圆状披针形；基部下延；顶端急尖或渐尖；孢子周壁有球形颗粒和长刺状纹饰 2. 似薄唇蕨 *L. decurrens* Blume
 2. 不育叶短，卵圆形或三角形；基部心形；顶端钝圆；孢子周壁只有球形颗粒状纹饰 3. 心叶薄唇蕨 *L. cantoniensis* (Baker) Ching

1. 薄唇蕨 图版 57: 1—2

Leptochilus axillaris (Cav.) Kaulf., Comp. Bot. Mag. 147. 1824; Blume, Enum. Pl. Jav. 205. 1828; C. Chr., Ind. Fil. 384. 1906; Copel., Philipp. J. Sci. Bot. 37: 339. pl. 1. 1928; Ching, Bull. Fan Mem. Inst. Biol. 4: 346. 1933; C. Chr., Ind. Fil. Suppl. 118. 1934; Tardieu et C. Chr. Fl. Indo-Chine 7 (2): 499. 1941; Holttum, Revis. Fl. Mal. 2: 164. pl. 75. 1954; Copel., Fern Fl. Philipp. 488. 1960; V. G. Tu, Novosti Sist. Vyssh. Rast. 18: 36. 1981; Satija et S. S. Bir, Polypod. Ferns India 80. 1985; Noot., Blumea 2: 278. 1997; L. Shi et X. C. Zhang in Acta Phytotax. Sin. 37 (2): 148. 1999. — *Acrostichum axillare* Cav., Analecta Hist. Nat. 1: 101. 1799; Descri. Pl. nr. 582. 1801; Sw., Syn. Fil. 11. 16. 1806; Hook. et Baker, Syn. Fil. 320. 1867. — *Gymnopteris axillaris* var. *axillaris* Bedd., Handb. Ferns Brist. Ind. 430. 1883. — *Leptochilus platyphyllus* Copel., Philipp. J. Sci. 37: 340. pl. 2. 1928.

附生，植株高 20—40 厘米。根状茎攀援，根稀疏或近无根，分枝，具环形维管束鞘，无厚壁细胞束，疏被鳞片；鳞片细小，0.5—2 毫米长，0.1—0.2 毫米宽，顶端狭，渐尖头，黑色，粗筛孔状，早落。单叶远生，二型，无柄或有短柄，基部有不明显的关节；不育叶披针形，全缘，草质，无毛，叶脉网状，侧脉不明显，小脉连成多数网眼，具单一或分叉的内藏小脉，先端具水囊；能育叶与不育叶等高或稍高，狭线形，孢子囊群满布于能育叶的下面，无隔丝，孢子囊的环带通常由 14 个增厚细胞组成。孢子极面观为长椭圆形，赤道面观为豆形，表面具球形颗粒和小刺。

图版 57 1—2. 薄唇蕨 *Leptochilus axillaris* (Cav.) Kaulf. : 1. 植株 (全形); 2. 根状茎上的鳞片 (放大)。

(冀朝祯绘)

产贵州(望谟)、云南(河口、金平、孟连、思茅、西双版纳)。附生于林下树干上。自印度经中南半岛至马来西亚也有分布。

2. 似薄唇蕨(蕨类名词及名称) 莱蕨(中国主要植物图说·蕨类植物门), 网囊蕨(中国高等植物图鉴), 薄唇蕨(蕨类名词及名称) 图版 58: 1—3

Leptochilus decurrens Blume, Enum. Pl. Jav. 206. 1828; C. Chr., Ind. Fil. 385. 1906; Merr., Lingnan Sci. J. 5: 11. 1927; Ching, Bull. Fan Mem. Inst. Biol. 4: 345. 1933; C. Chr., Ind. Fil. Suppl. 119. 1934; Tardieu et C. Chr. Fl. Indo-Chine 7 (2): 502. 1941; Holttum, Revis. Fl. Mal. 2: 164. pl. 74. 1954; 傅书遐, 中国主要植物图说·蕨类植物门 230. 1957; Ching et al. in W. Y. Chun, Fl. Hainan. 1: 182. f. 87. 1964; Ic. Corm. Sin. 1: 263. f. 525. 1972; De Vol et C. M. Kuo in H. L. Li et al., Fl. Taiwan 1: 189. pl. 65. 1975; Y. L. Zhang et al., Sporea Pterid. Sin. 356. f. 112f. f. 79. t. 10—13. 1976; Ogata, Ic. Fil. Jap. 3: 478. pl. 478. 1981; Shing, Gloss. Terms et Names Ferns 62. 1986; Nakaike, New Fl. Jap. Pterid. 673. pl. 673. 1992; K. Iwats., Ferns Fern All. Jap. 271. pl. 186: 3—4. 1992; Shieh, De Vol et C. M. Kuo, Fl. Taiwan 2nd ed. 1: 494. f. 192. 1994; Noot., Blumea 2: 279. 1997; L. Shi et X. C. Zhang in Acta Phytotax. Sin. 37 (2): 149. —*Anapausia decurrens* C. Presl, Epim. Bot. 186. 1849; Copel., Fern Fl. Philipp. 488. 1960. —*Paraleptochilus decurrens* (Blume) Copel., Gen. Fil. 198. t. 7. 1947; V. G. Tu, Novosti Sist. Vyssh. Rast. 18: 37. 1981; Satija et S. S. Bir, Polypod. Ferns India 81. 1985; Shing, Gloss. Terms et Names Ferns 75. 1986. —*Colysis decurrens* (Blume) Manickam et Irudayaraj in Taxon 46: 267. 1997. —*Gymnopteris feei* var. *pinnatifida* Bedd., Ferns S. India 71. t. 211. 1864. —*Acrostichum variabile* var. *laciniatum* Hook., Sp. Fil. 5: 277. 1864. —*Campium laciniatum* Copel., Philipp. J. Sci. 37: 354. pl. 5. 1 et pl. 7. 1928. —*Leptochilus laciniatus* Ching, Bull. Fan Mem. Inst. Biol. 4: 344. 1933; C. Chr., Ind. Fil. Suppl. 119. 1934; V. G. Tu, Novosti Sist. Vyssh. Rast. 18: 36. 1981. —*Bolbitis laciniata* (Hook.) Abeywickr., Ceylon J. Sci. Sect. A, Bot. 13: 22. 1956. nom. Invalid. (Art. 33). —*Leptochilus laciniatus* var. *simplex* Ching, Bull. Fan Mem. Inst. Biol. 4: 344. 1933; Tardieu et C. Chr. Fl. Indo-Chine 7 (2): 500. 1941. —*Leptochilus lanceolatus* Fee, Mem. Foug. 2. Hist. Acrost. 87. pl. 47. f. 1. 1845; C. Chr., Ind. Fil. Suppl. 119. 1934; Nakaike, Enum. Pterid. Jap. Fil. 339. 1975; Satija et S. S. Bir, Polypod. Ferns India 81. 1985. —*Dendroglossa lanceolata* Fee, Mem. Foug. 5. Gen. Fil. 81. 1852. excl. syn. —*Gymnopteris feei* T. Moore, Ind. Fil. 29. 1857. —*Acrostichum lanceolatum* Hook., Sp. Fil. 5: 276. 1864. auct., non L. 1753. —*Gymnopteris variabilis* var. *lanceolata* Bedd., Ferns Brit. India Ceylon 429.